

Fantasy s potenciálem
stát se moderní klasikou.

The New York Times

VE STÍNU HVOZDU

Naomi Noviková

HOST

VE
STÍNU
HVOZDU

Naomi Noviková

Naomi Noviková

VE
STÍNU
HVOZDU

Brno 2019

Naomi Novik

Uprooted

Copyright © 2015 by Temeraire LLC

This translation published by arrangement with Del Rey,
an imprint of Random House, a division
of Penguin Random House LLC

Translation © Milan Žáček, 2019

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-862-8 (PDF)

ISBN 978-80-7577-863-5 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-864-2 (MobiPocket)

Dívky, které si vezme, náš Drak nežere, ať se mimo naše údolí říká cokoli. Někdy si takové zkazky vypoślechneme od pocestných, kteří tudy procházejí. Líčí to tak, jako bychom zde přinášeli lidské oběti a jako by on byl skutečný drak. Samozřejmě to není pravda: Drak si může být čaroděj a nesmrtelný k tomu, ale pořád je to člověk, a kdyby chtěl každých deset let jednu z nás sežrat, naši otcové by zatáhli za jeden provaz a zabili by ho. Chrání nás před Hvozdem a my jsme mu vděční, ale zase ne přehnaně.

On je ve skutečnosti nepolyká; ono to jen tak vypadá. Vezme si dívku do své věže a o deset let později ji nechá odejít, jenže dotyčná už není taková jako předtím. Má až příliš vybrané šaty, mluví jako dvořanka a deset let žila sama s mužem, takže je už samozřejmě poskvrněná, třebaže všechny dívky tvrdí, že na ně nikdy nevztáhl ruku. Co jiného by mohly říkat? A to není to nejhorší — Drak jim totiž při odchodu daruje váček plný stříbra jako věno, aby je pak každý rád pojal za ženu, ať poskvrněné jsou, či nejsou.

Jenže ony se za nikoho provdat nechtějí. Nechtějí zde vůbec zůstat.

„Zapomněly, jak tady mají žít,“ řekl mi jednou nečekaně můj otec. Kodrcala jsem se vedle něj na kozlíku velkého prázdného vozu, když jsme se vraceli domů po doručení týdenní zásoby dříví. Žili jsme v Dwerniku, což nebyla ani ta největší, ani ta nejmenší vesnice v údolí, neleží ani nejbliž Hvozdu; od toho nás dělí sedm mil. Cesta nás však vedla přes vysoký kopec a z jeho vrcholu jste za jasného dne mohli podél řeky vidět až k světlešedému pásu spálené země coby nejzazší výspě, za níž se tyčila jednolitá tmavá hradba stromů. Drakova věž stála v dále opačným směrem, kus bílé křídly zaražené v úpatí západních hor.

Byla jsem ještě hodně malá — myslím, že mi nemohlo být víc než pět let. Ale už jsem věděla, že o Drakovi ani o dívkách, které si vzal, se nemluví, takže mi uvázlo v paměti, když otec toto pravidlo porušil.

„Pamatují si, že mají mít strach,“ dodal. To bylo všechno. Potom mlaskl na koně, ti opět škubli postroji a vydali se dolů z kopce zpátky mezi stromy.

Nedávalo mi to velký smysl. Hvozdu jsme se všichni báli. Ale údolí bylo naším domovem. Jak byste mohli opustit svůj domov? A přesto zde ty dívky po návratu nikdy nezůstávaly. Drak je vypustil z věže a ony se nakrátko vrátily ke svým rodinám, na týden nebo někdy na měsíc, ale nikdy ne na delší dobu. Nakonec si vždy vzaly své stříbrné věno a odešly. Většinou se ubíraly do Kralji a chodily na Univerzitu. Dost často se provdaly za nějakého muže z města, ale jinak se z nich stávaly učenkyně nebo obchodnice, třebaže někteří lidé šeptali o Jadwize Bachové, kterou si Drak vzal před šedesáti lety, že se z ní stala dvořanka a milenka jednoho barona a jednoho vévody. Když jsem se narodila, byla to jen bohatá stará žena, která posílala nádherné dárky všem svým praneteřím a prasynovcům, leč nikdy nepřijížděla na návštěvu.

Takže se jen sotva dá tvrdit, že jste svou dceru odevzdali k sežrání, ale zároveň to pro vás není nic příjemného. V údolí není tolik vesnic, aby se pravděpodobnost nějak zásadně snížila — vždycky si vezme pouze sedmnáctileté děvče, narozené mezi říjnem jednoho roku a roku následujícího. V mém roce měl na výběr z jedenácti dívek a to je menší pravděpodobnost, než když házíte kostkou. Každý říká, že dívku narozenou pro Draka postupně, čím je starší, milujete jinak; nemůžete si pomoci, neboť víte, jak snadno ji můžete ztratit. Ale u mě a u mých rodičů tomu tak nebylo. Když jsem vyrostla natolik, abych chápala, že vzít si může i mě, všichni jsme věděli, že si vezme Kasiu.

Pouze přespolní, lidé netušící nic o tom, jak to u nás chodí, blahopřáli Kasiiným rodičům nebo jim říkali, jak mají krásnou, chytrou a milou dceru. Drak si nevybíral vždy tu nejhezčí dívku, pokaždé si však vybíral tu, která se něčím vymykala; pokud byla na výběr dívka, která ostatní zdaleka překonávala svým půvabem nebo chytrostí nebo tanečním uměním nebo byla obzvláště laskavá, nějakým zvláštním způsobem se vždycky rozhodoval pro ni, ačkoli s dívkami před svou volbou téměř neztratil slovo.

A Kasia tímhle vším byla. Měla husté vlasy, zlatavé jako obilí, a nosila je spletené do copu až po pás, její oči měly teple hnědý odstín a její smích zněl jako píseň, která se vám v její přítomnosti sama drala na rty. Napadaly ji ty nejlepší hry a jen tak z hlavy vymýšlela příběhy a nové tance, uměla vařit, že by se její pokrmy neztratily na slavnostní hostině, a když spřádala vlnu z otcových ovcí, vlákna se jí z kolovrátku odvíjela zcela hladce, bez jediného uzlíku či šmodrchance.

Vím, že v tomto mém podání působí jako bytost z pohádky. Ale ono to bylo naopak. Když mi matka vyprávěla pohádky o princezně s kolovrátkem nebo odvážné husopasce nebo o říční panně, v duchu jsem si je všechny představovala tak trochu jako Kasiu, tak jsem o ní prostě přemýšlela. A nebyla

jsem dost stará, abych měla rozum, takže s vědomím, že mi ji zakrátko někdo vezme, jsem ji milovala víc, a nikoli méně.

Sama říkala, že jí to nevadí. Byla i nebojácná; to jí vštěpovala její matka Wensa. „Bude muset být statečná,“ vzpomínám si, jak jednou říkala mé matce, zatímco Kasiu postrkovala, aby vylezla na strom, před nímž se držela v uctivé vzdálenosti v objetí mé matky, která měla slzy v očích.

Žily jsme pouze tři domy od sebe a já jsem neměla vlastní sestru, jen tři mnohem starší bratry. Kasia byla mému srdci nejbližší. Hrály jsme si spolu od kolébky, napřed v kuchyních našich matek, kde jsme se jim snažily neplést pod nohy, a potom na cestách před našimi domy, dokud jsme nebyly dost staré na to, abychom se vydávaly divočít do lesa. Nikdy jsem nechtěla zůstat pod střechou, když jsme mohly ruku v ruce běhat pod větvemi. Představovala jsem si, jak stromy sklánějí své paže, aby nás ochránily. Nevěděla jsem, jak budu snášet chvíle, kdy si ji vezme Drak.

O mě by se rodiče nijak zvlášť nebáli, ani kdyby nebyla žádná Kasia. V sedmnácti jsem stále byla rozjívené vyžle s velkými chodidly a rozčuchanými špinavě hnědými vlasy a moje jediné nadání, pokud se to dá tak nazvat, spočívalo v tom, že v průběhu jednoho dne jsem dokázala roztrhat, ušmudlat nebo ztratit všechno, co jsem si oblékla. Matka si nade mnou zoufala, už když mi bylo dvanáct, a nechávala mě běhat v šatech po mých starších bratrech s výjimkou svátečních dní, kdy jsem se mohla převlékat až dvacet minut před odchodem z domu a pak jsem musela nehybně sedět na lavičce přede dveřmi, dokud jsme se všichni nevydali na cestu do kostela. A pořád existovala pouze poloviční šance, že se na náves dostanu, aniž se mi šaty zachytí o větev nebo umažou od bláta.

„Ty si budeš muset vzít nějakého krejčího, moje malá Agnieszko,“ smál se můj otec, když se večer vracel z lesa a já jsem ho

běžela přivítat se špinavou tváří, s přinejmenším jednou dírou na šatech a bez šátku na hlavě. Ale i tak mě vždycky popadl do náruče a políbil a matka si jen slabě povzdechla — kterého rodiče mohlo doopravdy mrzet, že dívka narozená pro Draka má nějakou tu chybu?

Naše poslední léto před odebráním bylo dlouhé, teplé a plné slz. Kasia neplakala, ale já ano. Do pozdních hodin jsme zůstávaly v lese, každý zlatavý den jsme protahovaly na nejvyšší možnou míru, a potom jsem se domů vracela hladová a unavená a rovnou jsem ve tmě zamířila do postele. Matka za mnou chodila a hladila mě po vlasech, u postele mi nechávala talíř s jídlem, kdyby mě někdy uprostřed noci probudil hlad. Jinak se mě ukonejšit nesnažila, jak také mohla? Obě jsme věděly, že bez ohledu na to, jak vroucně miluje Kasiu, a Kasiinu matku Wensu, někde v útrokách jí tak či onak spočívá uzlíček potěšení, že to nečeká *moji* dceru, nečeká to *mého* miláčka. A já bych samozřejmě nechtěla, aby to vnímala jakkoli jinak.

Téměř celé to léto jsme byly s Kasiou spolu a samy. Jako už dlouhou dobu. Když jsme byly malé, běhávaly jsme se všemi dětmi z vesnice, ale když jsme vyrostly a Kasia zkrásněla, matka jí říkala: „Když se nebudeš moc stýkat s chlapci, uděláš to nejlepší jak pro sebe, tak pro ně.“ Já se jí však držela a moje matka Kasiu a Wensu měla ráda do té míry, aby se mě od ní nepokoušela odloudit, ačkoli věděla, že na konci mě to bude o to víc bolet.

Posledního dne jsem nám v lese našla mýtinu, kde si stromy dosud uchovaly listí, které všude nad námi jemně šelestilo ve své zlaté a ohnivě rudé nádheře, a kde byla celá země posetá zralými kaštany. Z větviček a suchého listí jsme rozdělaly ohýnek, abychom si jich hrst upekly. Nazítří bylo prvního října a konala se velká slavnost na počest našeho patrona a pána. Nazítří mezi nás zavítá Drak.

„Bylo by nádherné být trubadúrkou,“ řekla Kasia vleže na zádech a se zavřenýma očima. Něco si pobrukovala — na slavnost se dostavil potulný pěvec a toho rána si na návsi přezpíval své skladby. Celý víkend už přijížděly vozy s tributy. „Jezdit po celé Polnje a zpívat pro krále.“

Řekla to zamyšleně, ne jako dítě, které jen tak plácá do větru. Pronesla to jako někdo, kdo vážně přemýšlí o tom, že odejde z údolí, opustí ho jednou provždy. Natáhla jsem ruku a sevřela jí prsty. „A každého slunovratu by ses vracela domů,“ řekla jsem, „a zpívala nám všechny písně, co ses naučila.“ Pevně jsme se držely a já jsem si nedovolila připomínat, že dívky, které si bere Drak, se domů nikdy vracet nechtějí.

V té chvíli jsem ho samozřejmě ze srdce nenáviděla. Ale nebyl to zlý pán. Na opačné straně severních hor měl baron ze Žlutých močálů vojsko o síle pěti tisíc mužů, aby s nimi jménem Polnji vedl války, a hrad se čtyřmi věžemi a manželku, která nosila šperky krvavé barvy a bílý plášť z liščí kožešiny, to vše na panství, které nebylo o nic bohatší než naše údolí. Muži si museli jeden den v týdnu vyhradit pro práci na baronových polích, kde byla ta nejlepší půda, baron si ty nejzdatnější z jejich synů bral do svého vojska, a když se tak všichni tito vojáci toulali krajem, musely dívky zůstat doma, a jakmile dospěly, musely se držet pospolu. A ani on nebyl *špatný* pán.

Drak měl pouze jednu věž a žádného ozbrojence, ba ani sluhu, kromě oné jediné vybrané dívky. Nemusel mít vojsko; králi byl zavázán svou vlastní prací, svými kouzly. Někdy se musel dostavit ke dvoru, aby obnovil slib věrnosti, a domnívám se, že král ho mohl povolát do války, ale jeho hlavní povinností bylo setrávat zde, dohlížet na Hvozď a chránit království před jeho ničemností.

Jeho jediným výstřelkem byly knihy. Podle vesnických měřítok jsme byli velmi sečtělí, protože Drak platil zlatem za každý

skvělý svazek, a tak se až do našich končin plahočili obchodníci s knihami, třebaže naše údolí leželo na samé výspě Polnji. I na tak velkou vzdálenost si sedlové tašky na mulách plnili všemi očenými nebo lacinými knihami, které měli na skladě, a prodávali je nám za naše drobné. Nejméně dvě nebo tři knihy neměly v našem údolí hrdě vystavené na stěnách jen ty nejchudší domy.

Člověku, jenž nežil dostatečně blízko Hvozdu, aby je pochopil, by se všechny tyto věci mohly jevit jako malichernosti, jen chabý důvod pro to, abyste se vzdali dcery. Jenže já sama jsem zažila Zelené léto, kdy horký vítr odnášel z Hvozdu pyl daleko na západ do údolí, na naše pole a do našich zahrad. Tehdy na nich všechno zběsile a bujně vyrostlo, pohříchu také do zvláštních a nepřirozených podob. Každý, kdo pak tyto plodiny jedl, ochořel zlostí, bil své nejbližší a nakonec, pokud ho někdo předtím pevně neuvázal, utekl do Hvozdu a zmizel.

Mně tehdy bylo šest. Rodiče se mě snažili chránit, jak jen to šlo, ale i přesto jsem si živě vybavovala onen studený a lepkavý všudypřítomný pocit děsu, strach všech okolo a to nekonečné hryzání hladu v žaludku. Tou dobou jsme už snědli veškeré zásoby z předchozího roku a upírali naděje k jaru. Jeden náš soused, který už hladem začal blouznit, snědl několik zelených fazolí. Pamatuju se na křik, který se té noci ozval z jeho domu, a když jsem vyhlédla z okna, uviděla jsem svého otce, jak mu pádí na pomoc s vidlemi, jež narychlo popadl z místa, kde se opíraly o stodolu.

Jednoho dne toho léta, jelikož jsem byla příliš mladá, abych si patřičně uvědomovala hrozící nebezpečí, jsem utekla z dohledu své unavené, pohublé matky a vytratila se do lesa. V zákoutí chráněném před větrem jsem našla polosuché ostružiní. Prodrala jsem se mezi tvrdými seschlými šlahouny ke skrytému srdci mlází a vydolovala zázračnou hrst černých bobulí, které byly pěkně celé, šťavnaté a dokonalé a ani trochu znetvořené.

Každá byla v mých ústech hotovým puknutím radosti. Nakonec jsem jich snědla dvě hrsti, a ještě si jimi naplnila sukni; domů jsem pospíchala se šaty posetými fialovými skvrnami, a když pak matka uviděla mou ušmudlanou tvář, rozplakala se hrůzou. Nechořela jsem; ostružiny nějakým záhadným způsobem unikly kletbě Hvozdu a byly chutné. Ale matčiny slzy mě zle vyděsily. Poté jsem se ostružinám dlouhá léta vyhýbala.

Draka si toho roku předvolali ke dvoru. Vbrzku se vrátil, ihned odjel do polí a přivolal kouzelný oheň, aby spálil veškerou zkaženou úrodu, všechny otrávené plodiny. Taková byla jeho povinnost a poté navštívil i každý dům, kde někdo ochořel, a nemocným dával napít kouzelného elixíru, který jim pročistil mysl. Vesnicím na západ od nás, jež byly pohromy ušetřeny, vydal pokyn, aby se s námi podělily o sklizeň, a dokonce se toho roku zcela vzdal svého tributu, aby nikdo nehladověl. Následujícího jara těsně před setbou opět prošel všechna pole a spálil několik málo přetrvávajících zkažených zbytků, než znovu stačily zakořenit.

Ale i když nás zachránil, nemilovali jsme ho. Nikdy nevyšel ze své věže, aby při žních pozval muže na skleničku, jak to dělával baron ze Žlutých močálů, nebo aby si na pouti koupil nějakou drobnou cetku, jak to měly ve zvyku baronka a její dcery. Někdy u nás pořádaly představení kočovné soubory nebo horským průsmykem z Rosji přicházeli zpěváci. On si je však vyposlechnout nechodil. Když mu povozníci přivázeli tribut, vrata ve věži se před nimi sama otvírala a muži celý náklad nechávali ve sklepeních, aniž ho jedinkrát spatřili. S rychtářkou naší vesnice nebo třeba se starostou Olszanky, největšího města v údolí, jen kousek od jeho věže, si nikdy nevyměnil víc než pár slov. Ani v nejmenším se nesnažil získat naše sympatie; nikdo z nás ho neznal.

A samozřejmě byl také mistrem temné magie. Za jasných nocí kolem jeho věže šlehaly blesky, a to i v zimě. Bledé obláčky, které vypouštěl z oken, plynuly v noci po cestách a po proudu

řeky, vnikaly do Hvozdu, aby pro něj držely hlídku. A když se Hvozď někdy někoho zmocnil — pasačky, která se při cestě za svým stádem zatoulala příliš blízko k jeho okraji; lovce, který se napil z nesprávné studny; smolařského pocestného, který prošel horským průsmykem s chytlavou písni na rtech —, snášel se pak pro něj ze své věže i Drak; a ti, které si vzal, už se nikdy nevraceli.

Nebyl zlý, ale byl odtazžitý a strašný. A chystal se odvést Kasiu, takže jsem ho začala nenávidět a nenáviděla jsem ho dlouhá a dlouhá léta.

Mé pocity se té poslední noci nijak nezměnily. S Kasiou jsme jedly kaštany. Slunce zapadlo a ohýnek nám zhasl, ale prodlévaly jsme na mýtině, dokud žhnuly uhlíky. Ráno nás nečekala nijak dlouhá cesta. Dožínky se sice obvykle konaly v Olszance, ale v roce volby se vždycky konaly ve vsi, kde žila přinejmenším jedna z dívek, aby se trochu usnadnilo cestování jejich rodinám. A naše obec měla Kasiu.

Když jsem si následujícího dne oblékala svůj zelený plášť, Draka jsem nenáviděla ještě víc. Matce se trásly ruce, když mi splétala vlasy. Věděly jsme, že volba padne na Kasiu, to však neznamenalo, že jsme necítily strach. Ale sukni jsem si přidržovala vysoko nad zemí a do vozu jsem nastoupila tak opatrně, jak to jen šlo, poté co jsem na něm dvakrát zapátrala po třískách a dovolila otci, aby mi pomohl nahoru. Byla jsem odhodlaná se co nejvíc snažit. Sice jsem věděla, že to k ničemu nebude, ale chtěla jsem, aby si Kasia uvědomila, že ji miluju natolik, že jí dám poctivou šanci. Nehodlala jsem přijít jako šmudla, shrbená a šilhavá, jak to někdy dělávaly jiné dívky.

Shromáždily jsme se na návsi, všech jedenáct dívek v jedné řadě.

Hodovní stoly byly rozestavené do čtverce a notně se prohýbaly, protože ani dohromady nebyly dost velké na to, aby se na ně daly vyskládat dary z celého údolí. Všichni se postavili

za ně. Pytle s pšenicí a ovsem se navršily do pyramid na trávu v rozích. My jsme byly jediné, kdo stál na trávě, spolu s našimi rodiči a rychtářkou Dankou, která před námi úzkostlivě přecházela tam a zpátky a potichu pohybovala ústy, jak se připravovala na uvítání.

Ostatní dívky jsem příliš neznala. Nebyly z Dwerniku. Všechny jsme tam mlčky stály ve svátečním oblečení a se spletenými vlasy a pozorovaly cestu. Po Drakovi zatím nebylo vidu ani slechu. V hlavě se mi odvíjely divoké představy. Namlouvala jsem si, že se při Drakově příchodu vrhnu před Kasii a řeknu mu, aby si místo ní vzal mě, nebo že prohlásím, že Kasia s ním odejít nechce. Ale věděla jsem, že nejsem dost odvážná, abych něco takového dokázala.

A potom přišel, příšerným způsobem. Nedostavil se po cestě, to ani náhodou, prostě se jen zčistajasna objevil. Dívala jsem se tím směrem, když vystoupil — uviděla jsem prsty ve vzduchu, potom ruku a nohu a polovinu člověka, něco tak nemožného a nepatřičného, že jsem nedokázala odvrátit oči, ačkoli se mi křečovitě svíral žaludek. Ostatní měli větší štěstí. Ti si ho vůbec nevšimli, dokud k nám neudělal první krok; všichni kolem mě se snažili překvapením neucuknout.

Drak se nepodobal žádnému muži z naší vesnice. Měl být starý, sehnutý a prošedivělý, vždyť ve své věži žil už sto let, ale byl vysoký, vzpřímený, hladce oholený a měl pevnou kůži. Při letmém pohledu někde na ulici bych ho patrně považovala za mladíka jen o něco staršího než já: někoho, na koho bych se možná usmála přes hodovní stoly a kdo by mě možná požádal o tanec. Ale v jeho tváři bylo něco nepřírozeného: ohnisko vrásek u očí, jako by se ho nemohla dotknout léta, ale podepsalo se na něm jejich působení. Přesto to nebyla ošklivá tvář. Svým chladem však působil nepříjemně. Všechno na něm sdělovalo: *Já nejsem jedním z vás, a ani jím být nechci.*

Měl samozřejmě drahé šaty; brokát jeho pláště by rok živil celou jednu rodinu, a to i bez zlatých knoflíků. Ale hubený byl jako někdo, komu se tři roky ze čtyř nic neurodilo na polích. Držel se strnule, čišela z něj nervózní energie loveckého psa, jako by se nemohl dočkat, až bude zase co nejdřív pryč. Byl to nejhorší den našich životů, ale on na nás neměl trpělivost. Když se mu naše rychtářka uklonila a řekla „Můj pane, dovolte, abych vám představila tyto...“, přerušil ji slovy: „Ano, přejdeme k věci.“

Na rameni mi dosud teple spočívala ruka mého otce, který stál vedle mě a ukláněl se; z druhé strany mě pevně svírala ruka matčina. Teď zdráhavě odstoupili spolu s ostatními rodiči. Všech nás jedenáct se instinktivně ještě víc semklo. Kasia a já jsme stály téměř na konci řady. Neodvažovala jsem se ji chytit za ruku, ale stála jsem dost blízko na to, abychom se zlehka dotýkaly pažemi, a přitom jsem sledovala Draka a nenáviděla ho, nenáviděla jsem ho, když se ubíral podél řady a každé dívce položil prst pod bradu, aby jí nadzvedl hlavu a podíval se na ni.

Nepromluvil ke každé z nás. Dívce vedle mě, která přijela z Olszanky, neřekl jediné slovo, ačkoli její otec Borys byl nejlepší chovatel koní v celém údolí a ona sama na sobě měla vlněné šaty nabarvené načerveno a černé vlasy spletené do dvou dlouhých krásných copů protkaných červenými stužkami. Když přišla řada na mě, upřel na mě zamračený pohled — studené černé oči a vyšpulená bledá ústa — a řekl: „Ty se jmenuješ jak, děvče?“

„Agnieszka,“ odpověděla jsem, nebo jsem se o to pokusila; zjistila jsem, že mi vyschlo v ústech. „Agnieszka,“ zopakovala jsem šeptem, „můj pane.“ Měla jsem rozpálenou tvář. Klopila jsem oči. Všimla jsem si, že i když jsem si dávala nesmírný pozor, od lemu se mi na sukni rozbíhají tři velké blátivé šmouhy.

Drak pokračoval v prohlídce. A potom zůstal stát, zadíval se na Kasiu způsobem, jakým dosud nepohlédl na žádnou z nás

ostatních. A dál u ní stál, s rukou pod její bradou, tenká tvrdá ústa zkřivená slabým potěšeným úsměvem, a Kasia mu pohled statečně opětovala a neucukávala. Když mu odpovídala, ne snažila se znít drsně, pištivě nebo jakkoli jinak, zůstala u svého pevného a melodického hlasu: „Kasia, můj pane.“

Opět se na ni usmál, nijak příjemně, spíš s výrazem spokojeného kocoura. Na konec řady došel už jen, aby se neřeklo, a na obě dívky za Kasiou sotva pohlédl. Když se otočil a znovu se přišel podívat na Kasiu, stále s oním potěšeným výrazem ve tváři, zaslechla jsem, jak se Wensa za námi nadechla, téměř jako by vzlykla. A potom se ještě jednou zamračil, otočil hlavu a pohlédl přímo na mě.

Já jsem se mezitím přestala ovládat a vzala jsem Kasiu za ruku. Vší silou jsem ji mačkala a ona mačkala tu moji. Teď mě rychle pustila a já před sebou ruce rychle sepjala, celá zardělá, vystrašená. Drak přede mnou jen ještě víc přimhouřil oči. A potom pozvedl ruku a mezi prsty se mu vytvořila kulička z modrobílého plamene.

„Ona tím nic nemyslela,“ řekla Kasia, statečná, statečná Kasia, statečná tak, jak já jsem pro ni statečná nebyla. Mluvila rozechvělým, ale dobře slyšitelným hlasem, zatímco já jsem se třásla jako vyděšený králík a civěla na kuličku. „Prosím, můj pane...“

„Mlč, děvče,“ přerušil mě Drak a natáhl ke mně ruku. „Vezmi si ji.“

„Já — cože?“ zeptala jsem se, vyjevenější, než kdyby mi kuličku mrštil do tváře.

„Nestůj tady jako nána,“ řekl. „*Vezmi si ji.*“

Když jsem pozvedla ruku, třásla se mi tak, že jsem se mu mimoděk otřela o prsty, z nichž jsem se kuličku pokusila vyjmout, ačkoli mi to bylo neskonale protivné; kůži měl na dotek horkou, jako by ho spalovala horečka. Planoucí kulička byla však chladivá jako mramor a na dotek mi nijak neublížila. S úlevou a celá

vylekaná jsem ji podržela mezi prsty a upřeně se na ni dívala. Drak na mě pohlížel s roztrpčeným výrazem.

„No,“ pronesl nezdvore, „takže nejspíš ty.“ Kuličku mi vzal z ruky a na okamžik ji sevřel v prstech. Zmizela tak rychle, jak se objevila. Otočil se a řekl k Dance: „Tribut pošlete, až budete moci.“

Stále jsem to nechápala. Myslím, že to nechápal nikdo, ani moji rodiče; všechno to bylo příliš rychlé a byla jsem ohromená už jen tím, že jsem vůbec přitáhla jeho pozornost. Ani jsem se nestihla otočit a rozloučit se, když se ke mně znovu obrátil a chytil mě za zápěstí. Pohnula se jenom Kasia. Ohlédla jsem se na ni a všimla si, jak se ke mně nesouhlasně chystá natáhnout ruku, ale pak mnou Drak netrpělivě a naléhavě smýkl, až jsem za ním klopýtla, a teď už i se mnou se vypařil do vzduchu.

Když jsme ze vzduchu opět vykročili, tiskla jsem si druhou ruku k ústům a bojovala s nevolností. Jen co mě přestal držet, padla jsem na kolena a začala zvracet, aniž jsem tušila, kde jsem. Přidušeně si odfrkl odporem — potřísnila jsem dlouhou elegantní špičku jeho kožené boty — a řekl: „Je to zbytečné. Přestaň dávit, děvče, a uklid ten svinčík.“ Vzdálil se ode mě, na dlaždicích se rozlehly jeho kroky, a byl pryč.

Roztřesená jsem tam zůstávala, dokud jsem si nebyla jistá, že ze mě už nic nevyjde, a potom jsem si hřbetem ruky otřela ústa a zvedla hlavu, abych se rozhlédla. Nacházela jsem se na podlaze z kamene, který však nebyl ledajaký, nýbrž pravý bílý mramor protkaný jasně zelenými žilkami. Byla jsem v malé okrouhlé místnosti s úzkými škvírami místo oken, které se táhly příliš vysoko, abych z nich dokázala vyhlédnout. Strop nad mou hlavou se ostře stácel směrem dovnitř. Drak mě dopravil na samý vrchol věže.

V místnosti nebyl jediný kus nábytku a nebylo tam nic, čím bych mohla setřít podlahu. Nakonec jsem použila vlastní sukni;

ta už stejně byla špinavá. Po nedlouhém sezení na podlaze v područí děsu, kdy se nic dalšího nestalo, jsem vstala a nesměle se začala krást pryč chodbou. Byla bych se vydala jakoukoli jinou cestou než tou, kterou odešel Drak, kdyby tam nějaká taková cesta byla.

Po Drakovi se slehla zem. Krátká chodba byla prázdná. I její podlahu tvořil studený tvrdý mramor, osvětlený nepřívětivým bledým přísvitem ze zavěšených luceren. Nebyly to však opravdové lampy, nýbrž velké kusy leštěného kamene, z jehož nitra se linula zář. Na chodbičce byly pouze jedny dveře a potom se na konci klenutým průchodem vycházelo ke schodišti.

Zatlačila jsem na dveře a úzkostně do nich nahlédla, protože mi to připadalo lepší než kolem nich projít a netušit, co je za nimi. Ale vstupovalo se jimi jen do jakéhosi holého pokojíku s úzkou postelí, stolkem a umyvadlem. Naproti jsem měla velké okno, kterým byla vidět obloha. Přeběhla jsem k němu a vyklonila se přes parapet.

Drakova věž stála v podhůří na západní hranici jeho panství. Východním směrem se přede mnou rozprostíralo celé naše dlouhé údolí se svými vesnicemi a hospodářstvími a z okna jsem rozeznala celou linku Vřetenky, která se jako stříbřitě modrá stuha táhla jeho středem spolu s prašně hnědou silnicí. Silnice a řeka vedle sebe ubíhaly až na opačný konec Drakova panství, přičemž se nořily do lesíků, z nichž opět vyklouzávaly u vesnic, až se cesta postupně vytratila těsně před obrovskou černou masou Hvozdu. Řeka do něj pokračovala sama, mizela v něm a už se nikdy znovu neobjevila.

Viděla jsem Olszanku, město nejbliž věži, kde se o nedělích konal Velký trh. Otec mě na něj dvakrát vzal. Za ní byl Poniec a Radomsko, schoulené kolem břehů svého nevelkého jezera, a pak i můj vlastní Dwernik se svou širokou zelenou návší. Zhlédla jsem dokonce i ty velké bílé stoly připravené na hostinu,

na níž se Drak už nechtěl zdržovat, a svezla jsem se na kolena a rozplakala se jako malá holčička.

Ale matka mě nepřišla pohladit po hlavě; otec mě nevytáhl na nohy a nerozesmával mě, dokud jsem nepřestala plakat. Jen jsem se vzlykáním tak vyčerpala, až mě hlava příliš rozbolela na to, abych dokázala pokračovat, a poté mi byla zima a byla jsem ztuhlá z klečení na tak bolestně tvrdé podlaze a teklo mi z nosu a neměla jsem si ho čím utřít.

Nakonec jsem k tomu účelu použila další část své sukně, posadila se na postel a snažila se vymyslet, co udělám. Pokojík byl prázdný, ale vyvětraný a uklizený, jako by ho právě někdo opustil. A nejspíš tomu tak bylo. Nějaká jiná dívka tu zcela o samotě žila deset let a shlížela na údolí. Teď se vrátila domů, aby se rozloučila se svými příbuznými, a pokoj připadl mně.

Na stěně naproti posteli visel jediný obraz ve velkém zlatém rámu. Nedávalo mi to smysl — na tak malou místnost byl příliš velkolepý a vlastně to ani nebyl obraz, ale spíš jen široká plocha světlezeleného a šedohnědého odstínu u okrajů, protatá zářivou modrostříbrnou linkou, která se v plavných křivkách vlnila středem, a s tenčími stříbrnými linkami plynoucími k ní od okrajů. Dívala jsem se na ni a přemýšlela, jestli i tohle jsou kouzla. Nikdy jsem nic takového neviděla.

Ale podél stříbrné linky byla domalovaná kolečka v mně dobře známých rozestupech, takže jsem si po chvilce uvědomila, že obraz představuje naše údolí, jen zploštěné tak, jako kdyby se na něj ze závratné výšky díval pták. Tou stříbrnou linkou byla Vřetenka, tekoucí z hor do Hvozdu, a ta kolečka znázorňovala vesnice. Obraz zářil barvami, malba byla lesklá a vytažená do maličkých vrcholků. Na řece jsem téměř viděla vlny, na vodě třpyt slunečního světla. Přitahovaly k sobě zrak a probouzely ve mně touhu se na ně bez ustání dívat. Ale zároveň se mi obraz nelíbil. Živé údolí svíral v rámu, uzavíral

ho a při pohledu na něj jsem měla pocit, jako bych byla sama zavřená.

Odhlédla jsem. Zdálo se, že v tom pokojíku nemohu zůstat. Nesnědla jsem nic při snídani ani předešlého dne při obědě; všechno se mi v ústech měnilo v popel. Teď když se stalo něco horšího než všechno, co jsem si kdy představovala, bych měla mít ještě menší apetit, ale ve skutečnosti jsem trpěla bolestným hladem a ve věži nebyli žádní sloužící, takže mi oběd nemohl nikdo přinést. Potom mě napadlo ještě něco horšího: co když ode mě Drak očekává, že mu já přinesu ten jeho?

A následovala ještě příšernější představa: a co *po* obědě? Kasia vždycky říkala, že věří všem těm navrátilším se ženám, že na ně Drak nevztáhl ruku. „Dívky si bere už sto let,“ tvrdila vždycky přesvědčeně. „Jedna z nich by to přiznala a rozkřiklo by se to.“

Ale před několika týdny mezi čtyřma očima požádala moji matku, aby jí řekla, jak to chodí, když se dívka provdá — aby jí řekla, co by jí svěřila její vlastní matka v předvečer její svatby. Zaslechla jsem je přes okno, když jsem se vracela z lesa. Stála jsem tam vedle okna, poslouchala je, až se mi po lících spustily horké slzy, tak jsem byla kvůli Kasie dopálená.

Teď jsem to měla být já. A já jsem nebyla statečná — domnívala jsem se, že se nedokážu zhluboka nadechnout a udělat vše pro to, abych se křečovitě nezařala, jak to radila matka Kasie, aby ji to nebolelo. Na strašlivý okamžik jsem si představila Drakovu tvář v těsné blízkosti své hlavy, ještě blíže, než když mě zkoumal při své volbě — černé oči chladné a třpytivé jako kámen, ty prsty tvrdé jako železo, tak podivně teplé, když mi z kůže odtahoval šaty, když mi věnoval ten svůj slizký, samolibý úsměv. Co kdyby byl po celém těle tak rozpálený, že bych ho cítila, jak žhne téměř jako uhlík, všude na sobě, kdyby na mě ležel...

Se zachvěním jsem se oprostila od svých myšlenek a vstala jsem. Shlédla jsem na postel a rozhlédla se po té stíněné

místnůstce, kde se nebylo možné schovat, a potom jsem vyběhla ven a opět se ubírala chodbou. Na konci bylo schodiště, které se stáčelo v sevřeně spirále, takže jsem neviděla, co je za dalším zákrutem. Nejspíš zní hloupě, že jsem se bála sejít po schodišti, ale měla jsem příšerně nahnáno. Málem jsem se nakonec vrátila do svého pokojíku. Nakonec jsem se s jednou rukou na studené kamenné stěně pomalu vydala dolů. Vždy jsem položila obě nohy na schod, načež jsem se zastavila, abych nastražila uši, než jsem sešla zase o kousek níž.

Poté co jsem se takhle pokradmu dostala za první zákrut, a nic na mě nevyskočilo, začala jsem si připadat jako husa a přidala jsem do kroku. Ale potom jsem zašla za další zákrut a pořád jsem nepřicházela na odpočívadlo a zvládla jsem další a začala se opět bát, tentokrát toho, že to schodiště je kouzelné a já půjdu dolů nekonečně dlouho a — no prostě. Šla jsem stále rychleji a rychleji a potom jsem přes tři schody sklouzla na další odpočívadlo a znenadání vrazila do Draka.

Byla jsem hubená, ale můj otec byl nejvyšší muž ve vesnici a sahala jsem mu po ramena a Drak nebyl nijak velký muž. Málem jsme se oba společně skutáleli ze schodů. Jednou rukou se honem zachytil zábradlí, já jsem učinila totéž a nějak se nám podařilo nedopadnout na podlahu. Uvědomila jsem si, že jsem spadla plnou vahou na *Draka*, svírám jeho kabát a dívám se mu přímo do vylekané tváře. Chvilku byl příliš překvapený, aby dokázal rozumně uvažovat, a tvářil se jako obyčejný muž, kterého vyděsilo něco, co na něj nečekaně vyskočilo, trochu hloupě a trochu zranitelně, ústa pootevřená a oči vytržštěné.

Já sama jsem byla překvapená natolik, že jsem se ani nepohnula, jen jsem tam na něj bezradně civěla. Ale Drak se rychle opanoval, tváří se mu prohnalo rozhořčení, strhl mě ze sebe a postavil na nohy. Potom mi došlo, co jsem právě udělala, a než stačil něco říct, v panice jsem vyhrkla: „Hledám kuchyni!“

„Nepovídej,“ odpověděl, jako když másla ukrajuje. Výraz už neměl ani trochu vlídný, byl tvrdý a zlostný a dosud mi nepustil ruku. Měl drtivý, bolestný stisk, jeho horko jsem cítila i přes rukáv šatů. Škubnutím si mě k sobě přitáhl a nahnul se — myslím, že by se nade mnou rád zlověstně tyčil, ale protože na to neměl, byl o to zuřivější. Kdybych se nad tím měla možnost zamyslet, trochu bych se zaklonila a snížila, ale na to jsem byla příliš unavená a vyčerpána. Takže místo toho měl tvář těsně naproti mně, tak blízko, že jsem na rtech cítila jeho dech a i jeho chladný, zlomyslný šepot jsem spíš cítila, než slyšela: „Možná bych ti tam tedy měl ukázat cestu.“

„Já... já...“ snažila jsem se ze sebe vysoukat celá roztrápená a přitom jsem se od něj snažila odtáhnout. Prudce se ode mě odvrátil a začal mě za sebou vléct ze schodů, jeden, druhý, třetí zákrut, tentokrát celkem pět, než jsme sešli na další odpočívadlo, a pak následovaly ještě tři, do toho celou dobu sláblo světlo, až mě nakonec dovlekl na nejnižší podlaží celé věže, do rozlehlé podzemní kobky s holými stěnami z tesaného kamene a s obrovským topeništěm ve tvaru úst se svěšenými koutky, v němž pekelně šlehaly plameny.

Dovlekl mě k němu a v záblesku slepé hrůzy jsem si uvědomila, že mě do něj chce hodit. Byl velice silný, mnohem silnější, než by měl při své postavě být, ze schodů mě za sebou stáhl, jako bych byla klopýtající hadrová panenka. Ale smýknout se mnou do ohně jsem mu dovolit nehodlala. Nebyla jsem vznešená tichá dívka; celý život jsem běhala po lesích, šplhala na stromy a prodírala se trnitým mlázím a panika mi teď dodala obrovskou sílu. Když mě přitáhl k ohništi, zaječela jsem a potom jsem se začala horečnatě vzpírat, ohánět zaťatými prsty a svíjet, takže tentokrát se mi ho už opravdu podařilo srazit na podlahu.

Skácela jsem se spolu s ním. Oba jsme se hlavou udeřili do dlažby a chvíli jsme zůstali omráčeně ležet s propletenými

končetinami. Vedle nás plápolal a praskal oheň, a když ze mě panika zvolna vyrchala, najednou jsem si všimla, že do stěny vedle topeniště jsou vsazená železná dvířka pece a u nich je rožeň a nad nimi se táhne obrovská a široká police zaskládaná hrnci. Byla to jen a pouze kuchyně.

Po chvíli, téměř užaslým hlasem, dodal: „Zešílela jsi?“

„Myslela jsem, že se mě chystáte hodit do té pece,“ řekla jsem stále omráčená a potom jsem se rozesmála.

Nebyl to opravdový smích — tou dobou už jsem byla napůl nepřičetná, vyždímaná a vyhladovělá, kotníky a kolena dotlučené z toho, jak mě táhl ze schodů, hlava mě bolela, jako bych měla naštípnutou lebku, ale prostě jsem nedokázala přestat.

On tohle ale nevěděl. Věděl jen to, že se mu směje ta pitomá vesničanka, kterou si právě vybral, jemu, Drakovi, tomu největšímu čaroději v království, že se směje svému pánovi. Myslím, že tou dobou se mu nikdo nesmál už sto let. Začal se zvedat, kopnutím se vymanil z propletence našich nohou, a když se postavil, zadíval se na mě rozlíceně jako kocour. A já se jen rozesmála o to víc a potom se obrátil a nechal mě, abych se tam na podlaze dál smála, jako by ho nenapadalo, co jiného by se mnou mohl dělat.

Když odešel, moje hihňání postupně utichlo a já jsem se cítila jaksi míň prázdňá a vystrašená. Do pece mě koneckonců nehodil ani mě neudeřil. Vstala jsem a rozhlédla se po místnosti — mnoho z ní vidět nebylo, protože z topeniště se linula jasná zář a jiná světla tam nebyla, ale když jsem se natočila zády k ohni, začala jsem rozeznávat další části oné velké síně. Nízké zídky ji rozdělovaly do několika zákoutí a police v ní byly plné lesklých láhví — vína, jak jsem si uvědomila. Můj strýc kdysi jednu takovou láhev přinesl k babičce na oslavu zimního slunovratu.

Všude byly zásoby: soudky s jablky uloženými v seně, brambory a mrkve a pastináky v pytlicích, dlouhé věnce spletených

cibulí. Na stole uprostřed místnosti jsem našla knihu ve stojánku a vedle ní nezapálenou svíčku, kalamář a brk, a když jsem ji otevřela, zjistila jsem, že jde o účetní knihu se soupisem všech zásob, zaznamenaným výrazným rukopisem. V dolní části první stránky byla drobným písmem vepsaná nějaká poznámka; když jsem zapálila svíčku a sehnula se, abych na ni zamžourala, jen s obtížemi jsem dokázala rozluštit tato slova:

Snídaně v osm, oběd v jednu, večeře v sedm. Jídlo nech položené v knihovně pět minut před stanovenou dobou a nemusíš bo — nebylo třeba zmiňovat koho — vidět celý den. Odvabu!

Rady k nezaplacení a to slovo — *Odvabu!* — bylo jako dotek kamarádky ruky. Knihu jsem si přivinula k tělu a konečně jsem se po celém dni necítila tak osamělá. Připadalo mi, že se blíží poledne, a Drak u nás ve vesnici nic nejedl, takže jsem mu začala chystat oběd. Nebyla jsem nijak zdatná kuchařka, ale matka mě od vaření nepouštěla, dokud jsem nedokázala připravit nějaké jídlo, a starala jsem se v rodině o zásoby, takže jsem uměla poznat čerstvé od zkaženého a kdy dozraje určitý kus ovoce. Nikdy jsem neměla k dispozici tolik zásob; byly zde dokonce zásuvky s kořením, které vonělo jako koláč na oslavu slunovratu, a celý soudek čerstvé, hebké šedé soli.

Na konci pokoje bylo zvláštní studené místo, kde jsem našla viset maso — celého srnce a dva velké zajíce; byla tam i slámou vystlaná bedna plná vajec. V kusu tkané látky na ohništi ležel zabalený už upečený bochník čerstvého chleba a vedle něj jsem objevila celý kotlík s dušeným králičím masem, pohankou a drobným hráškem. Ochutnala jsem z něj. Bylo to jako jídlo na oslavu, velmi slané a také trochu nasládlé a jemné, že se rozplývalo na jazyku: další dar od bezejmenné kuchařky z knihy.

Ani v nejmenším jsem nevěděla, jak jídlo tohoto druhu připravovat, a lekla jsem se představy, že ho ode mě bude Drak očekávat. Přesto jsem byla nesmírně vděčná, že mám toto jídlo

přichystané. Kotlík jsem položila zpátky na polici nad ohněm — přitom jsem si trochu potřísnila šaty — a do mísy v peci jsem dala péct dvě vejce; našla jsem tác, misku, talíř a lžici. Když byl králík ohřátý, naservírovala jsem ho na tác, nakrájela chleba — musela jsem ho krájet, protože při čekání, než se králík ohřeje, jsem z bochníku ulomila konec a sama ho snědla — a přidala k němu máslo. Dokonce jsem upekla jablko a přidala k němu koření. Matka mě ho naučila dělat v zimě k nedělní večeři a bylo zde tolik pecí, že jsem ho mohla připravovat při pečení všeho ostatního. Když jsem všechno dohromady naskládala na tác, dokonce jsem na sebe byla trochu hrdá; vypadalo to, jako bychom měli oslavu, byť poněkud zvláštní a pouze pro jednoho muže.

Opatrně jsem se s věcmi vydala do schodů, ale příliš pozdě jsem si uvědomila, že nevím, kde je knihovna. Kdybych o tom dole trochu přemýšlela, možná bych dovodila, že nebude na nejnižším podlaží, kde opravdu nebyla, což jsem ale zjistila, až když jsem prošla obrovskou kruhovou síní s okny skrytými za závěsy a těžkou, trůnu podobnou židlí na konci. Na vzdáleném konci byly i další dveře, ale když jsem je otevřela, objevila jsem pouze vstupní síň a obrovská vrata věže, třikrát vyšší než já, zavřená na mohutné břevno, uložené v železných držácích.

Otočila jsem se, síní se vrátila ke schodišti a vyšla na další odpočívadlo. Tam jsem objevila mramorovou podlahu pokrytou měkkou chlupatou látkou. Koberec jsem dosud nikdy neviděla. Proto jsem prve ani neslyšela Drakovy kroky. Úzkostně jsem se šinula chodbou a nakoukla do prvních dveří. Chvatně jsem vycovala — místnost byla plná dlouhých stolů, zvláštních láhví, klokotajících elixírů a nepřírozeně zbarvených jisker, které nevy létávaly z žádného krbu; nechtěla jsem tam strávit ani okamžik déle. Přesto se mi podařilo zachytit šaty o dveře a natrhnout si je.

Nakonec se další dveře, na opačné straně síně, otevřely do místnosti plné knih; dřevěné police táhnoucí se od podlahy